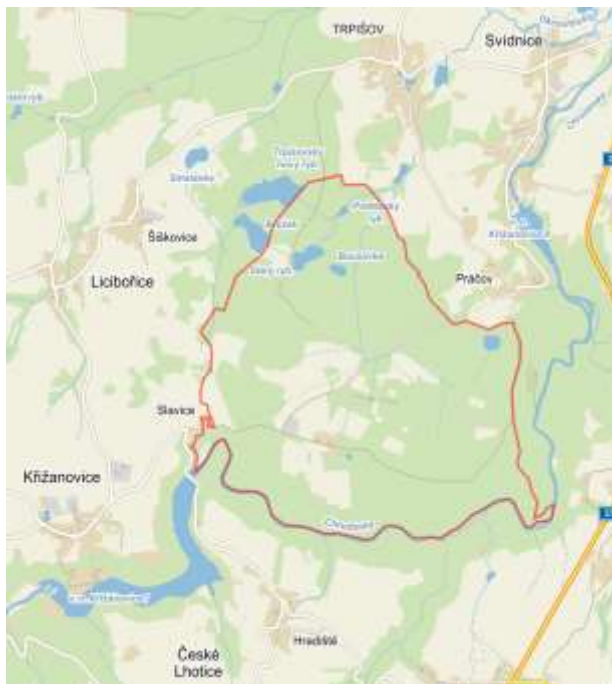

Slavická obora – prohlídka dvou realizovaných etap

Slavická obora je součástí komponované kulturní krajiny v okolí Slatiňan a Nasavrck, na jejímž vytvoření se cca 200let podílel rod Auerspergů. V současné době jsou nejvýznamnějšími správci lesních pozemků Lesy ČR, s.p., Národní hřebčín Kladruby a Rybářství Litomyšl, s.r.o. Obora, kterou tvoří aleje kolem cest, lesy, rybníky, ovocné sady a pastviny, sloužila zejména pro chov vysoké zvěře a koní. Některé porosty byly cíleně založeny jako oborně – pastevní les. Ten tvořily stromy (především duby) vysazené v širokém sponu 15 – 35 m od sebe proto, aby vytvořily široké koruny, které bohatě plodí a současně umožňují rozvoj travního porostu pro pastvu. Duby byly vysazeny v porostech, v alejích, na hrázích rybníků a jako solitéry v pastvinách.

Nejstarší stromy mají v současné době téměř 300 let. Od přelomu 19. a 20. století byly některé porosty dubů dosazovány především jehličnatými výsadbami v hustém sponu tak, že staré duby se dostaly do hustého zápoje. S přibývajícím věkem mají stromy zvýšené nároky na světlo a duby v konkurenci mladších jehličnanů začaly předčasně odumírat. To se projevuje postupným usycháním a rozpadem nejcennějších jedinců. Tito jedinci jsou současně velmi významné tím že poskytují prostředí pro celou skupinu arborikolních živočišných druhů, z nichž tzv. vlajkovým druhem je páchník hnědý, pro kterého byla v lokalitě vyhlášena EVL Slavická obora. Postupným odumíráním hostitelských stromů a faktem, že tento druh má jen krátké doletové vzdálenosti (400 m ve volné krajině bez překážek), hrozila fragmentace populací v jednotlivých stromech a jejich zánik bez náhrady s dopady na provozní bezpečnost území.

Tento nepříznivý stav se Lesy ČR snaží na svých pozemcích zvrátit a od r. 2012 v oboře dochází k masivnímu uvolňování dubů, intenzivní snaze stabilizovat jejich stav a výsadbou nových zajistit biologickou kontinuitu území. V letech 2013-2014 byl Lesy ČR realizován projekt „Podpora biotopu páchníka hnědého ve Slavické oboře“, během kterého bylo ošetřeno 353 stromů v nejexponovanějších lokalitách a vysazeno 530 nových stromů. V tomto projektu byly ošetřeny zejména stromy v alejích podél cest a na hrázích rybníků. Výsadbami byla doplněna volná místa v řešených alejích a skupiny dubů byly vysazeny do několika zájmových ploch. Součástí projektu byla obnova starých sadů v oboře výsadbou krajových odrůd jabloní a třešní.

O rok později se k těmto snahám po vzoru Lesů ČR připojil i Národní hřebčín Kladruby nad Labem. V letech 2014-2015 byla na jeho pozemcích realizována druhá etapa projektu na podporu biotopu, ve které bylo 144 stromů ošetřeno a vysazeno 162 nových. V této etapě byly ošetřeny i duby, které patří mezi nejvýznamnější v celé oboře. Jedná se o solitérní stromy v pastvinách a některé v alejích, z nichž největší dosahuje obvodu kmene 671 cm. Protože jsou už tyto nejmohutnější stromy v senescentním stadiu, bylo u nich přistoupeno k silným redukčním a sesazovacím řezům, aby se tak jejich rozpad a tím i zánik biotopu co nejvíce oddálil. Tyto zákroky byly provedeny v technologicky vhodném období před olistěním na jaře 2015. I když byl další vývoj počasí v tomto roce velmi nepříznivý, stromy je velmi dobře zvládly. Novou výsadbou byly doplněny zejména duby a byly

obnoveny staré třešňovky. V návaznosti na historické souvislosti byly vysazeny i mladé kaštanovníky jedlé, o jejichž rozšíření v oblasti se významně zasloužil právě rod Auerspergů.

Specifikem obory je nutnost zabezpečení výsadeb proti poškození. Pro ochranu před jelení zvěří byly použity osvědčené dřevěné oplůtky a před koňmi v pastvinách masivní ohrádky. Jedná se o velmi nákladná opatření, nicméně bez nich není možné stromy v oboře dopěstovat.

Po zkušenostech z r. 2014, kdy došlo k napadení výsadeb padlím dubovým a 38 z nich muselo být vyměněno, jsou mladé duby během vegetace ošetřovány šetrným fungicidním přípravkem s minimálním dopadem na okolí. Průběh počasí v r. 2015 - vysoké teploty a absence srážek představoval velkou zátěž pro nové výsadby a i přes prováděné zálivky muselo být 7 ks solitérních dubů v majetku NHK a 18 ks z alejí LČR vyměněno.

V současné době LČR dokončují navazující etapu projektu, který řeší stromy na délce 25 km alejí a cca 10 ha zájmových ploch na území původní Slatiňansko – Slavické obory a v navazujících lokalitách. Tím dojde k propojení velkého území od Slavické obory až po Slatiňany (velké obora byla zrušena po roce 1945)

Realizované projekty byly podpořeny z prostředků Operačního programu Životní prostředí a doposud jim plnou podporu poskytovala i AOPK ČR, Správa CHKO Železné hory.

Michal Kindl
Slavkovice 94
538 03 Heřmanův Městec
tel. 469 626 398, mobil 608 378 000
www.arboristika.net

